Dlouho-li nebudeme moci bydleti, nasycovati se, napájeti, ohřívati a odívati bez těch, kteří nás chtějí zničiti? Dlouho-li budem ještě předmětem šalby, klamu a opovržení a dlouho-li budou nad námi vítěziti ti, kteří by nás bez naší vůle nepřekonali? Tak dlouho, dokud na nás bude lpěti pýcha, odvěký atribut lidí na duchu chudých.

Místo abychom pomýšleli na tyto věci, maříme nejlepší síly svoje nejzbytečnějšími zbytečnostmi, rozdvojujícími a otravujícími, které nazýváme politikou.

Jděme do sebe, bratři, a modleme se, když nic jiného nepomáhá, k Bohu všemohoucímu, »prve nežli přijde den Hospodina, veliký a hrozný: aby obrátil srdce otců k synům a srdce synů k otcům jejich, aby přijda, neranil země prokletím«.

Váš nejoddanější sluha

Ant. Stiller.

MENŠÍ ZPRÁVY.

Statistika obchodu mezi Rakouskem a Uherskem. Prvním lednem 1900 vešlo v platnost min. nař. z 20. prosince 1899 ř. z. č. 247, vydané na základě cís. nařízení z 21. září 1899 ř. z č. 176, a upravující statistiku obchodu mezi Rakouskem a Uherskem na společných základech. Statistické šetření o svém dovozu a vývozu s cizinou, tedy i s Rakouskem, vedly Uhry arci již od 1. května 1881, avšak statistika na tomto šetření zbudovaná byla zejm. v prvních letech nedokonalá a nepožívala u nás vůbec nikdy valné důvěry, ačkoli v posledních letech nemohly se jí velké vady již vytýkati. Statistika na společných základech zbudovaná bude arci lepší, a co více, bude míti nárok na větší důvěryhodnost. Proto taková společná statistika byla u nás již od let požadována. Krátký obsah dotyčného nařízení, ve kterém jeví se převládající vliv Uher zejm. v jistých detailech, jež mohou Uhrám umožniti přesné seznání a následkem toho i vyloučení rakouského meziobchodu, jest následující: Statistické šetření provádí se pomocí deklarací, které dlužno přiložiti každé zásilce, jež poštou, drahou, parníky na vodách vnitrozemských, neb po moři se expeduje z Rakouska do Uher neb z Uher do Rakouska. Zboží, které Uhrami jenom prochází (arci s přímým určením; nikoli tedy na př. zboží adresované na pešťského zasílatele, který je teprve sám má dále zaslati), nemusí deklaracemi býti provázeno; dále ne zboží, v nařízení výslovně jmenované, na př. zavazadla cestujících. Deklarace jsou různé dle prostředku dopravního. Při dopravě poštou přikládá se deklarace pouze jedna, jejíž formulář lze u poštovních úřadů bezplatně obdržeti. Deklarace poštovní není také podrobena žádnému poplatku; pro každý průvodní list je zapotřebí zvláštní deklarace. Osoby, které zasílají pravidelně větší počet poštovních zásilek do Uher, mohou obdržeti povolení k odevzdávání úhrnných měsíčních deklarací. V deklaraci dlužno udati počet balíků, bližší označení a váhu

zboží a jméno a adresu toho, komu se zboží zasílá. Deklaraci dlužno spolu se zásilkou odevzdati poštovnímu úřadu. Ten deklaraci zkouší, eventuelně koriguje neb vrací; zásilku bez deklarace nepřijme. — Zásilky drahou neb parníky expedované musejí býti provázeny (pro každý dokument dopravní) dvěma deklaracemi (t. zv. unikátem a duplikátem). Formuláře, obsahující unikát i duplikát, prodávají se u železn. stanicí kus za jeden haléř. Unikát dlužno kolkovati známkou desetihaléřovou, kterou tamže zakoupiti možno. Duplikát se zde nekolkuje, nýbrž teprve v Uhrách (při zásilkách z Uher sem přicházejících kolkuje se duplikát také teprve zde). Deklarace o celých nákladech vagonových neb lodních kolkují se známkou třicetihaléřovou. V deklaracích odesílatel musí udati obě stanice (místa odeslání a určení); označení, číslo, počet a druh jednotlivých kusů (colli); pojmenování, bližší označení a váhu (počet kusů atd.) zboží, jakož i zemi, odkud pochází. Deklaraci musí odesílatel, připojiv datum a označení bydliště, vlastnoručně podepsati. O bližších modalitách, jak deklarace se vyplňují, nařízení obsahuje řadu detailních předpisů. Zásilky bez deklarace dopravní ústav vrací; deklarace připojené zkouší a event. sám koriguje neb vrací k opravě. Všechny údaje v deklaracích musí býti správny a pravdivy; přestupky zmíněného nařízení úmyslně neb z hrubé nedbalosti spáchané podléhají pořádkovým trestům od 4—100 korun. Podobné předpisy platí i pro dopravu po moři Zásilky z Uher do Rakouska přicházející jsou (při dopravě drahou neb parníky) provázeny duplikátem deklarace. Tento duplikát musí příjemce zboží přezkoušeti, pak opatřiti známkou deseti- (resp. 30-)haléřovou a vlastnoručně podepsati. Ztratil-li se duplikát, musí vyhotoviti zvláštní deklaraci. Zásilky poštou přicházející doručují se zpravidla bez deklarace; jen výjimečně smí poštovní úřad od příjemce zboží žádati, aby deklaraci vystavil, a smí, neučiní-li tak, odevzdání zásilky odepříti. — Ministerstvo obchodu nařídilo všem ústavům dopravním, aby předpisy o nové statistice v první době benevolentně vykonávaly.

Mlecí řízení. Čtenářům našeho listu je známo, že mlecí řízení 1. lednem 1900 bylo zrušeno a zároveň že zásoby obilí před 1. lednem v mlecím řízení dovezené musejí do 30. června býti ve formě mouky vyvezeny, poněvadž jinak clo za ně složené bude definitivně vybráno. Také historie sporu o tom, zda agitace proti mlecímu řízení jest oprávněna čili nic, je čtenářům našeho listu známa. — Obavy, které jsme v dřívějších zprávách o věci té vyslovili, se také skutečně splnily. Mlecí řízení je zrušeno dle jména v celém Rakousko-Uhersku, skutečně však pouze v této polovici říše. Neboť vláda uherská hned po zrušení mlecího řízení počala vyjednávati s uherskými exportujícími mlýny o způsobu, jakým by jim mohla býti nahrazena ztráta, ze zrušení mlecího řízení vyplývající a export mouky do ciziny znemožňující. Způsob ten brzy nalezen; uherská vláda poskytne za každý metrický cent vyvezené mouky exportní prémii v obnosu tří korun, poskytne tedy svým mlýnům výhody skoro úplně stejné, jaké měly dosud (dosud obdržely, jak známo, při vývozu 1 metr. centu mouky restituci cla za 1 metr. cent obilí, tedy tři koruny ve zlatě).

Čeho tedy docílila agitace proti mlecímu řízení? Poškození uherské

konkurence nikoli, neboť uherské mlýny obdrží stejné finanční výhody jako dříve. A je-li pravda, že mlecí řízení uherských mlýnů mělo pro naše mlynářství a zemědělství všechny ty zhoubné následky, které mu odpůrcové mlecího řízení připisovali — my arci přesně dokázali, že následky ty jsou jen vybájeny — tedy následky tyto ani po zrušení mlecího řízení nepominou, poněvadž finanční efekt tohoto řízení jest pro uherské mlýny nahrazen exportní prémií skoro stejně vysokou. Jen forma se změnila. Neměly-li uherské mlýny tří korun z mlecího řízení vyplývajících pro export zapotřebí a přesunovaly-li je na odbyt tuzemský, nemají zajisté pro export zapotřebí ani tří korun exportní prémie a budou ji přesunovati rovněž na odbyt tuzemský. Toť přece jasno. Čeho tedy docílila agitace proti mlecímu řízení?

Jen toho, že rakouské mlýny (haličské, terstské, severočeské a j.) byly zbaveny finanční výhody mlecího řízení, které k exportu mouky nutně potřebovaly; jen toho, že tyto mlýny, možnosti exportu nyní zbavené, musejí pro výrobu svou hledati odbyt v tuzemsku, následkem čehož se množství mouky v tuzemsku nabízené ovšem ještě více zvětší a ceny mouky a tím i ceny obilí sníží; jen to, že nově přibylou konkurencí velkých a finančně silných rakouských mlýnů, které dosud exportovaly, nejvíce utrpí mlýny menšího odporu schopné, totiž ty, jež odpůrcové mlecího řízení sami zastupovali a hájili. Věru pěkně a po zásluze končí tato výprava proti větrným mlýnům mlecího řízení!

Co nyní počnou agitátoři proti mlecímu řízení? Svým dosavadním působením docílili, že byla zrušena instituce o sobě prospěšná na úkor reformy celého zušlechťovacího řízení, reformy pro nekonečnou řadu velice důležitých průmyslů, pro celé naše národní hospodářství nutně potřebné a obecně žádané. Docílili, že bylo zrušeno mlecí řízení fakticky jen pro rakouské mlýny, že však výhody jeho uherským mlýnům — právě těm, proti kterým brojili — i nadále zůstanou, docílili tedy jen a jediné poškození našeho zemědělství a svého vlastního průmyslu. Docílili, že byla zrušena instituce, na kterou rakouská vláda s uherskou měla společný vliv, na jejíž zrušení tedy rakouská vláda s úspěchem mohla naléhati. Co však počnou nyní, když na exportní prémie má vliv jen uherská vláda, agitaci jejich jistě nepřístupná? Kdyby u nich byla rozhodnou ne vášeň, ale střízlivá rozvaha, byli by zajisté — vidouce tento výsledek — mezi prvními, kteří by žádali za opětné zavedení a řádné upravení mlecího řízení tak, aby veškeré jeho zneužití bylo úplně znemožněno. Ale to oni asi sotva učiní.

Za to činí tak už jiní. Vystřízlivění z horečky, kterou agitace proti mlecímu řízení rakouské veřejnosti vočkovala, nastává rychle, rychleji, než bychom se byli ve snu nadáli. Sám polský klub, který byl dříve rozhodným nepřítelem mlecího řízení, uznává již svůj blud a žádá za opětné zavedení a reformu tohoto řízení; celým vlivem svým podporuje dotyčnou žádost haličských mlynářů. (Budiž tu dovolena zajímavá poznámka: jsme-li dobře informováni, žádali haličští mlynáři před tím, než žádost svou podali, také uherské mlýny za obdobnou akci u vlády uherské. Uherské mlýny odpověděly prý však zamítavě, jsouce exportní prémií jim poskytnutou ovšem plně uspokojeny a nemajíce tedy dnes

na zachování mlecího řízení již zájmu. Jsou naopak povděčny tomu, že zrušením mlecího řízení je poškozeno jen mlynářství rakouské.) Vláda naše k žádosti polského klubu nechová se prý zamítavě a plně prý uznává její oprávněnost. Ovšem nelze jí hned vyhověti, poněvadž je k tomu potřebí zase vyjednávání s uherskou vládou.

Zatím aspoň na poli tarifnictví má se rakouským mlýnům dostati jakési náhrady. Výhody reexpedičních tarifů mají prý totiž býti poskytnuty i při dovozu obilí proti vývozu mouky bez průkazu totožnosti; tedy mlecí řízení in optima forma na poli tarifním. Arci výhody z toho plynoucí jsou daleko menší než uherské exportní prémie, obnášejíce pouze asi 1 korunu 40 h. při metr. centu. Naše rakouské mlýny obdrží tím ostatně jen výhody, jež uherské mlýny na poli tarifním již dávno a ve větší ještě míře mají; exportní prémie uherská tím tedy nikterak vyvážena nebude.

Proto prý se také vážně jedná o tom, aby i rakouským mlýnům byla poskytnuta exportní prémie pro vývoz mouky, která bude arci daleko menší než uherská (mluví se o prémii dvou korun, kontingentované na celkový obnos dvou milionů korun). Každým způsobem budou tedy rakouské mlýny v nepoměrné nevýhodě vůči uherským.

Vystřízlivění nastává tedy rychle. I v Čechách; článek »Zpráv zemědělské rady« o zrušení mlecího řízení je toho výmluvným dokladem.

Jsme tomu povděčni ne k vůli osobám, které boj proti agitaci u nás vedly a kterým nemohlo se dostati lepšího zadostučinění, ale k vůli věci. Mlecí řízení bude jistě brzy reaktivováno a zreformováno a s ním bude zreformováno na prospěch celého našeho národního hospodářství i zušlechťovací řízení vůbec. *Dr. Hotowetz.*

Nový tarif poštovní. S měnou korunovou dostalo se obecenstvu částečného zvýšení poplatků poštovských. Od 1. ledna 1900 platiti mají totiž v Rakousku nové, vlastně nově upravené, zvýšené sazby poštovní. Tak zvýšena

	před 1. ledn. haléřů	po 1900
1) u pošty listovní: sazba za dopisy		
do všech zemí světového spolku poštovního za každých 15 *g*	20	25
za nefrankov. dopisy	40	50
dopisy do Srbska za každých 15 *g*	14	15
nefrank. ze Srbska	28	30
dopisnice:		
jednoduché	4	5
dvojité	8	10
do Německa a Černé Hory jednoduché	4	5
» » » » dvojité	8	10
do Srbska jednoduché	8	10
» » dvojité	16	20
blankety poštovních poukázek	1	2